

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ

Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти
сертифікована на відповідність ДСТУ ISO 9001:2015 / ISO 9001:2015

Кафедра обліку та оподаткування

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою

(пост. п. 6 від «27» 02 2020 р.)

Ректор А. А. Мазаракі

**ІНТЕГРОВАНА ЗВІТНІСТЬ /
INTEGRATED REPORTING**

ПРОГРАМА / COURSE SUMMARY

Київ 2020

**Розповсюдження і тиражування без офіційного дозволу КНТЕУ
заборонено**

Автор: С.Я. Король, доктор економічних наук, доц.

Програму розглянуто і схвалено на засіданні кафедри обліку та оподаткування 12 лютого 2020 року, протокол № 10.

Рецензенти: Костюченко В.М., д-р екон. наук, доц.

ІНТЕГРОВАНА ЗВІТНІСТЬ / INTEGRATED REPORTING

ПРОГРАМА / COURSE SUMMARY

ВСТУП

Програму дисципліни «Інтегрована звітність» призначена для здобувачів вищої освіти ступеня «доктор філософії» галузі знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальності 071 «Облік та оподаткування».

Програму підготовлено відповідно до Стандарту вищої освіти КНТЕУ із зазначеної спеціальності та відповідної освітньо-наукової програми.

Програма складається з таких розділів:

1. Мета, завдання та предмет дисципліни.
2. Передумови вивчення дисципліни як вибіркової компоненти освітньої програми.
3. Результати вивчення дисципліни.
4. Зміст дисципліни.
5. Список рекомендованих джерел.

1. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА ПРЕДМЕТДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення дисципліни «Інтегрована звітність» є надання фундаментальних теоретичних знань і набуття практичних навичок з питань формування, дослідження та всебічного аналізу інформації, представленої у інтегрованій звітності підприємств.

Завданням вивчення дисципліни «Інтегрована звітність» є надання здобувачів ступеня вищої доктор філософії ґрунтовних знань в області формування системи фінансових і нефінансових показників інтегрованої звітності, створення цінностей підприємствами на основі використання сучасних організаційно-методичних підходів до обліково-інформаційного забезпечення інтегрованого звітування.

Предметом вивчення дисципліни є основні положення та методи ідентифікації, систематизації та аналізу даних для формування інтегрованої звітності.

2. ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ ЯК ВИБІРКОВОЇ КОМПОНЕНТИ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

знання

- основ формування фінансової звітності за національними і міжнародними стандартами та оподаткування діяльності підприємств;
- основ аналізу, контролю та аудиту діяльності підприємств;

вміння

- формувати та використовувати інформаційну систему бухгалтерського обліку для надання інформації користувачам;
- працювати з офісними додатками *MicrosoftWord*, *MicrosoftExcel*, *MicrosoftPowerPoint* та спеціалізованими програмними продуктами класу ERP.

3. РЕЗУЛЬТАТИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Інтегрована звітність», як обов'язкова компонента освітньої програми, забезпечує оволодіння загальними та фаховими компетентностями і досягнення ними програмних результатів навчання за відповідною освітньо-науковою програмою:

✓ *Облік і оподаткування (Accounting and taxation)*

Номер в освітній програмі	Зміст компетентності	Номер теми, що розкриває зміст компетентності
<i>Загальні компетентності за освітньою програмою</i>		
ЗК 01	Вміння виявляти проблеми, визначати та вирішувати завдання	1, 2, 5-7
ЗК 03	Здатність розробляти та управляти науковими проектами	2, 4, 5, 6
ЗК 04	Здатність проводити дослідження на високому науковому та практичному рівні	2, 6, 7
ЗК 06	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел	1, 2
ЗК 09	Здатність оцінювати та забезпечувати якість дослідницької та наукової діяльності.	2, 4, 5, 6
<i>Фахові компетентності освітньою програмою</i>		
СК 04	Здатність вирішувати комплексні завдання функціонування системи обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування для критичного оцінювання результатів досліджень з урахуванням соціальних, етичних, правових та економічних проблем	2-7
СК 05	Здатність проводити емпіричні дослідження та використовувати економіко-математичні методи аналізу для встановлення тенденцій розвитку об'єктів дослідження у сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування.	1, 2, 4-6
<i>Програмні результати навчання за освітньою програмою</i>		
ПР 04	Вміти одержувати нові наукові результати дослідження в сфері обліку, аналізу, контролю, оподаткування з урахуванням сучасних теорій, концепцій та методологій розвитку наук обліково-аналітичного спрямування та оподаткування.	2-6

ПР 05	Працювати з різними джерелами, аналізувати, систематизувати отриману інформацію з питань обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування.	1-7
ПР 07	Володіти сучасними підходами до методології та організації обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування.	1, 2, 4-7

4. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Теоретичні основи інтегрованого звітування

Історичні аспекти виникнення та проблеми впровадження інтегрованої звітності. Категоріально-термінологічний апарат інтегрованого звітування. Інтегроване мислення.

Користувачі інтегрованої звітності. Визначення «межі» інтегрованої звітності. Вибір індикаторів і визначення пріоритетів бізнесу. Фактори оцінки інвесторами підприємств та створення цінностей. Особливості реалізації підприємствами принципів соціальної відповідальності. Інтегрований підхід до оцінки діяльності підприємств. Переваги інтегрованого звітування.

Внутрішній і зовнішній інтерес до створення організацією цінності у короткостроковій, середньостроковій та довгостроковій перспективі. Формування уявлення про фактори успішної реалізації інтегрованої звітності.

Концепція капіталу як основа формування інтегрованої звітності.

Характеристика підходів до планування і розподілу ресурсів підприємства. Зв'язок між стратегією організації та бюджетами розподілу ресурсів.

Список рекомендованих джерел

Нормативні документи: 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 11-13.

Основний: 2 - 5.

Додатковий: 1, 2, 4, 5, 6, 7, 9, 11, 12.

Інтернет-ресурси: 3-7.

Тема 2. Міжнародні регламенти інтегрованого звітування

Розробка регламентів інтегрованого звітування. Міжнародна рада з інтегрованої звітності (IIRC). Сприяння діалогу між інвесторами та укладачами звітності.

Основоположні принципи формування інтегрованої звітності. Створення цінності для організації та для інших осіб. Характеристика процесу створення цінності.

Принципи підготовки інтегрованого звіту: стратегічна спрямованість та майбутня орієнтація, зв'язність інформації, зв'язки із зацікавленими сторонами, значущість, оригінальність, постійність та повнота, послідовність та порівнюваність.

Елементи змісту: організаційний огляд та зовнішнє середовище, підходи до управління, ділова модель, розкриття ризиків і можливостей, стратегія та розподіл ресурсів, виконання. Основа підготовки та презентації інтегрованого звіту.

Відповідальність за інтегрований звіт. Вимоги до форми інтегрованого звіту та його зв'язок з іншою інформацією про підприємство.

Список рекомендованих джерел

Нормативні документи: 1-13.

Основний: 2 - 5.

Додатковий: 1, 2, 4, 5, 6, 7, 9 - 12, 14.

Інтернет-ресурси: 7.

Тема 3. Оцінювання та розкриття інформації про капітал підприємства у інтегрованій звітності

Диспозиція капіталу в інтегрованій звітності. Фактори та перспектива розвитку капіталів. Категоріально-термінологічний апарат: фінансовий капітал, виробничий капітал, природний капітал, інтелектуальний капітал, соціально-репутаційний капітал, людський капітал.

Розкриття інформації про капітал в інтегрованій звітності. Призначення та функції фінансового капіталу. Характеристика та класифікація виробничого капіталу (за ознаками: натурально-речовий зміст, право власності, роль у виробничому процесі). Елементи та функції природного капіталу. Фактори впливу діяльності підприємства на природний капітал.

Вартісна оцінка капіталу в інтегрованій звітності. Методика розкриття інформації про капітал в інтегрованій звітності. Оцінювання соціально-репутаційного капіталу. Оцінювання людського капіталу. Оцінювання природного капіталу.

Список рекомендованих джерел

Нормативні документи: 1, 8, 10, 11, 13.

Основний: 2 - 5.

Додатковий: 2, 6, 7, 9, 10, 11, 14.

Інтернет-ресурси: 4-7.

Тема 4. Облікове забезпечення інтегрованого звітування

Вимоги до облікового забезпечення формування фінансових і нефінансових показників інтегрованої звітності. Триєдина характеристика фактів господарського життя підприємств: економічна, екологічна, соціальна. Кількісна та якісна оцінка фактів господарського життя підприємства. Особливості формування фінансових показників в структурі інтегрованої звітності підприємством. Облікова структуризація нефінансових показників інтегрованого звіту.

Методичні аспекти організації обліку на підприємстві з метою складання інтегрованої звітності. Впровадження процесу формування інтегрованої звітності в обліковий процес. Облікове забезпечення нефінансових показників.

Облікова політика підприємства для забезпечення складання інтегрованої звітності.

Методичні основи верифікації інтегрованої звітності підприємств.

Список рекомендованих джерел

Нормативні документи: 1, 4, 5, 6, 7, 9, 11.

Основний: 2, 3, 4, 5.

Додатковий: 1, 2, 5, 12-15.

Інтернет-ресурси: 1-7.

Тема 5. Інформаційно-аналітична модель управління ризиками інтегрованого звітування

Характеристика інтегрованої звітності як інформаційної бази управління ризиками та можливостями бізнесу. Визначення ризиків і можливостей бізнесу, які суттєво впливають на здатність підприємства створювати цінність. Роль стейкхолдерів у визнанні суттєвих ризиків.

Характеристика впливу ризиків і можливостей на здатність підприємства створювати цінність у короткостроковій, середньостроковій та довгостроковій перспективі. Оцінка реальних і потенційних впливів на створення вартості. Визначення пріоритетності суттєвих питань.

Ідентифікація ризиків і можливостей бізнесу у інтегрованій звітності. Види джерел ризиків та можливостей підприємства: внутрішні, зовнішні. Класифікація ризиків бізнесу в інтегрованій звітності підприємства. Ідентифікація факторів ризиків і моніторинг можливостей зовнішнього середовища.

Потенційні ризики і можливості бізнесу. Визначення наслідків ризиків і можливостей. Аналіз їх ймовірність та масштабів. Кількісні показники та оцінка цілей, ризиків і можливостей та їх наслідків. Використані при складанні інтегрованої звітності припущення. Відображення значних ризиків і можливостей ринкової позиції у інтегрованій звітності (принцип суттєвості).

Аналіз ризик-апетиту підприємства щодо інтегрованого звітування.

Список рекомендованих джерел

Нормативні документи: 1, 2, 4-13.

Основний: 1-5.

Додатковий: 1, 2, 5, 6, 7, 11, 12, 15.

Інтернет-ресурси: 1-7.

Тема 6. Інформаційні технології інтегрованого звітування

Передумови та рекомендації щодо впровадження інформаційних технологій інтегрованого звітування. Настанова для керівників інформаційних

служб. Інформаційні технології планування, організація та координація заходів з підготовки інтегрованого звіту. Інформаційна архітектура інтегрованого звіту. Етапи створення інформаційної архітектури інтегрованого звіту: збір даних про створення цінності, моделювання підприємства, надання аналітичних даних та формування інтегрованого звіту, забезпечення ітеративності процесу. Розкриття інформації про створення цінностей. Загальні схеми (стандарти) управління даними.

Список рекомендованих джерел

Нормативні документи: 1, 4, 6, 7, 11.

Основний: 2-5.

Додатковий: 3, 8, 13, 16.

Інтернет-ресурси: 5, 6, 7.

Тема 7. Інтегроване звітування підприємств у світі та в Україні

Національні моделі інтегрованого звітування. Роль держави та інших зацікавлених сторін у формуванні практики інтегрованого звітування. Пріоритети інтегрованого звітування.

Практика інтегрованого звітування в країнах Європейського Союзу. Нормативне регулювання. Основні аспекти звітування.

Практика інтегрованого звітування у США, Канаді та інших країнах американського континенту. Нормативне регулювання. Основні аспекти звітування.

Практика інтегрованого звітування в окремих країнах Азіатсько-Тихоокеанського регіону та Африки. Нормативне регулювання. Основні аспекти звітування.

Практика інтегрованого звітування в Україні. Нормативне регулювання. Основні аспекти звітування.

Список рекомендованих джерел

Основний: 1, 3, 4, 5.

Додатковий: 1, 5.

Інтернет-ресурси: 4-7.

5. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Нормативні документи:

1. Глобальні стандарти звітності GRI. URL: <https://www.globalreporting.org/standards>

2. ДСТУ ISO/CD 26000:2009 Національний стандарт України «Системи управління соціальною відповідальністю. Вимоги». URL: www.klubok.net/Downloads-index-req-viewdownloadaddetails-lid-347.html

3. ДСТУ ISO/TR 10013:2003 Національний стандарт України «Настанови з розроблення документації системи управління якістю». Київ :

Держспоживстандарт України, 2004. URL: metrology.com.ua/download/iso-iec-ohsas-i-dr/61-iso/1012-dstu-iso-tr-10013-2003

4. Концептуальна основа фінансової звітності. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/929_009

5. Міжнародний стандарт фінансової звітності 10 Консолідована фінансова звітність. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_065#n2

6. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 1 (МСБО 1) Подання фінансової звітності. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_013

7. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» : затв. наказом Мінфіну України 07.02.2013 № 73. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>

8. Керівні принципи ОЕСР для багатонаціональних підприємств: травень 2011.. – Режим доступу : <http://csr-ua.info/csr-ukraine/library/oecd>

9. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні. : Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>

10. *Consolidated Set of GRI Sustainability Reporting Standards, 2018.* – Режим доступу : <https://www.globalreporting.org/standards>

11. Integrated Reporting: The International Framework.. – Режим доступу : <http://integratedreporting.org/wp-content/uploads/2013/12/13-12-08-THE-INTERNATIONAL-IR-FRAMEWORK-2-1.pdf>

12. ISO 26000 Social responsibility. URL : From Website of ISO. – Режим доступу : www.iso.org/iso/home/standards/iso26000.htm

13. Social Accountability 8000: International Standard by Social Accountability International, June 2014.. URL: http://sa-intl.org/_data/n_0001/resources/live/SA8000%20Standard%202014.pdf

Основний:

1. Відповідальна поведінка бізнесу: рекомендації / А. Зінченко, Т. Деркач, М. Саприкіна. Київ : Юстон, 2017. 33 с. URL : https://docs.wixstatic.com/ugd/6da033_85c9289f51814189b1c73121644b13b4.pdf

2. Голов, С.Ф., Костюченко, В.М. Бухгалтерский учет и финансовая отчетность по международным стандартам. Изд. 3-е (русский язык). Харьков : Фактор, 2013. 1059 с.

3. Голов, С.Ф., Костюченко, В.М., Кузіна Р.В. Интегрированное звітуння: Концепція, Методологія та Організація .2018 р. 252 с.

4. SDG Compass: Посібник для досягнення Цілей Сталого Розвитку в сфері бізнесу. – Режим доступу : http://sdg.org.ua/images/Compass_Guide_2015_ukr_web_1.pdf

5. Technology primer for integrated reporting A Chief Information Officer guide. – Режим доступу : <http://integratedreporting.org/wp-content/uploads/2018/06/Tech-Primer-for-Integrated-Reporting.pdf>

Додатковий:

1. Безверхий, К. Генезис інтегрованої звітності у світі. Вісник Тернопільського національного економічного університету. Тернопіль, 2017. № 3. С. 87-96¹.
2. Безверхий, К. Інтегрована звітність підприємства: удосконалення організації і методики її складання. Бухгалтерський облік і аудит. Київ : Екаунтинг, 2014. № 5. С. 23-28.
3. Бенько М.М. Інформаційні системи і технології в бухгалтерському обліку : монографія / М.М. Бенько. Київ : Київ.нац.торг.-екон. ун-т, 2010. 336 с.
4. Ерлі, К. Аудит інтегрованої звітності: нові виклики та можливості / К. Ерлі // Аудитор України.. Київ, 2015. №6. С. 19-23.
5. Єфименко, Т. І. Запровадження інтегрованої звітності та реформування бухгалтерського обліку в умовах євроінтеграції. Фінанси України. Київ, 2014. № 10 (227). С. 7-23.
6. Куцик П., Корягін М. Інтегрована звітність як нова парадигма розвитку бухгалтерської звітності. Бухгалтерський облік і аудит. Київ : Екаунтинг, 2015. № 5. С. 11-18.
7. Король С. Я. Соціальна відповідальність бізнесу: теорія та методологія обліку : монографія. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2016. 416 с.
8. Костирк, Р. О. Інтегрована звітність – інструмент соціальної відповідальності бізнесу. Аудитор України. Київ, 2014. № 4 (221). С. 32-37.
9. Лучко М.Р., Адамик О.В. Інформаційні системи і технології в обліку й аудиті: Навчальний посібник. Тернопіль: ТНЕУ, 2016. 252 с.
10. Малишкін О. І., Шуляренко С. М., Ярмоліцька О. В. Звітність компанії (за міжнародними стандартами та європейськими нормативами). Навч. посіб. Київ: ДУІТ, Видавничий дім «АртЕк», 2020. 380 с.
11. Проданчук, М. Інтегрована звітність – інструмент управління. Бухгалтерський облік і аудит. Київ : Екаунтинг, 2014. № 2. С. 24-31.
12. Нестеренко О.О. Інтегрована звітність : теорія, методологія, практика : монографія. Харків : Видавець : Іванченко І.С., 2018. 410 с.
13. Проект стратегії сталого розвитку України до 2030 р. : 2017 р. URL: http://www.ua.undp.org/content/dam/ukraine/docs/SDGreports/UNDP_Strategy_v06-optimized.pdf
14. Романенко О.А., Комірна О.В. Аналіз інтегрованої звітності у забезпеченні сталого розвитку суспільства. Глобальні та національні проблеми економіки : Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського. Вип. 17. 2017. С. 880-887.
15. Сусіденко В. Т. Інформаційні системи і технології в обліку: навч. посіб. Київ: «Центр учбової літератури», 2016. 224 с.

¹ Джерела, які виділені курсивом, представлені у бібліотеці КНТЕУ.

Інтернет-ресурси:

1. Офіційний веб-сайт Міжнародної федерації професійних бухгалтерів. – Режим доступу : www.ifac.org
2. Офіційний веб-сайт Міністерства фінансів України. – Режим доступу : www.minfin.gov.ua
3. Офіційний веб-сайт Федерації професійних бухгалтерів і аудиторів України. – Режим доступу : www.ufraa.org
4. Офіційний веб-сайт Представництва ООН в Україні: Цілі сталого розвитку в Україні. – Режим доступу : <http://sdg.org.ua/ua/>
5. Офіційний веб-сайт GRI. – Режим доступу : <https://www.globalreporting.org/Pages/default.aspx>
6. Офіційний веб-сайт ОЕСР: Україна. – Режим доступу : <http://www.oecd.org/eurasia/countries/ukraine-and-the-oecd.htm>
7. Офіційний веб-сайт IIRC. – Режим доступу : <http://integratedreporting.org/the-iirc-2>